

การคว่ำบาตรของสหภาพยุโรป คัดค้านมนุษย และ คดีอุสเชยีน โดกรู: การวิเคราะห์ทางกฎหมาย (เวอร์ชันขยาย)

ในสหภาพยุโรปยุคปัจจุบัน การคว่ำบาตรแบบเจาะจงบุคคลได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญของการปกครองเชิงป้องกันมากขึ้นเรื่อย ๆ การคว่ำบาตรเหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อต่อต้านการก่อการร้าย การแพร่กระจายอาวุธ การโจมตีทางไซเบอร์ และภัยคุกคามแบบผสมผสาน โดยรูปแบบแล้วถือเป็นมาตรการทางปกครองและป้องกันมากกว่าการลงโทษทางอาญา อย่างไรก็ตาม ผลกระทบในทางปฏิบัติอาจเข้าใกล้ — และบางครั้งเกินกว่า — ผลกระทบของบทลงโทษทางอาญา

คดีของ **อุสเชยีน โดกรู** นักข่าวชาวเยอรมัน ซึ่งรายงานว่าตนไม่สามารถเข้าถึงเงินทุนที่เพียงพอสำหรับการเลี้ยงดูอาหารและสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับครอบครัวในระยะเวลาที่ยาวนาน หลังจากถูกขึ้นบัญชีตามระบอบการคว่ำบาตรของสหภาพยุโรป เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของความตึงเครียดอย่างลึกซึ้งภายในระเบียบกฎหมายยุโรป ความมุ่งมั่นทางรัฐธรรมนูญของสหภาพที่มีต่อ **ศักดิ์ศรีมนุษย์ ความได้สัดส่วน และการคุ้มครองทางตุลาการที่มีประสิทธิภาพ** อยู่ร่วมกับกลไกการระงับที่สามารถก่อให้เกิดการโดดเดี่ยวทางสังคม-เศรษฐกิจอย่างรุนแรง

II. ประวัติและบริบทกฎระเบียบของคดี

อุสเชยีน โดกรู นักข่าวที่ประจำอยู่ที่เบอร์ลิน มีเชื้อสายตุรกี-เคิร์ด เป็นผู้ก่อตั้งแพลตฟอร์มภาษาอังกฤษชื่อ **red.media** ซึ่งเชื่อมโยงกับ AFA Medya สื่อดังกล่าวมุ่งเน้นมุมมองต่อต้านลัทธิล่าอาณานิคมและฝ่ายซ้าย และรายงานอย่างละเอียดเกี่ยวกับการชุมนุมสนับสนุนปาเลสไตน์และความขัดแย้งในกาซา มีทวิพาคษ์วิจารณ์นโยบายของเยอรมนีและสหภาพยุโรป

เมื่อวันที่ **20 พฤษภาคม 2025** สภาสหภาพยุโรปได้ขึ้นบัญชีชื่อของโดกรูและชื่อของเขาภายใต้กรอบการคว่ำบาตรที่วาดด้วยภัยคุกคามแบบผสมผสานและการทำลายเสถียรภาพ เหตุผลที่ระบุคือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบิดเบือนข้อมูลที่เชื่อมโยงกับผลประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ของรัสเซีย

ประเด็นสำคัญคือ:

- การขึ้นบัญชีนี้เป็น **มาตรการทางปกครอง ไม่ใช่ทางอาญา**;
- ไม่มีการฟ้องร้อง ไม่มีคำพิพากษา และไม่มีกระบวนการไต่สวนหลักฐานแบบเผชิญหน้าเกิดขึ้นก่อนการบังคับใช้มาตรการจำกัด

ผลกระทบที่เกิดขึ้น ได้แก่:

- การอายัดทรัพย์สินโดยครอบคลุม;
- การจำกัดการเดินทางและการยื่นมอบเอกสาร;
- ห้ามการให้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ;

- ผลกระทบทางอ้อมต่อการเข้าถึงเงินของสมาชิกในครอบครัว

คำร้องขอให้พิจารณาใหม่ถูกปฏิเสธในเดือนกันยายน 2025 คดีขอให้เพิกถอนยังคงค้างอยู่ต่อหน้าศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป การฟ้องร้องในประเทศเยอรมนีเข้มข้นขึ้นหลังจากธนาคารปฏิเสธที่จะปล่อยเงินตามที่ได้รับอนุญาตสำหรับค่าเลี้ยงชีพ สุดท้ายศาลเขตแฟรงก์เฟิร์ตปฏิเสธคำร้องขอความช่วยเหลือฉุกเฉินในเดือนมีนาคม 2026

III. ลักษณะทางกฎหมายของการคว่ำบาตรแบบเจาะจงของสหภาพยุโรป: มาตรการป้องกันที่มีผลกระทบแบบกึ่งอาญา

การคว่ำบาตรแบบเจาะจงของสหภาพยุโรปอยู่ในตำแหน่งทางทฤษฎีที่คลุมเครือ

ในรูปแบบแล้ว ถือเป็น:

- มาตรการทางปกครองเชิงป้องกัน
- มุ่งรบกวนเครือข่ายและปฏิบัติการทางอิทธิพล
- ได้รับการรับรองจากอำนาจด้านความสัมพันธ์ภายนอกและความมั่นคง

อย่างไรก็ตาม ในสาระสำคัญ อาจก่อให้เกิด:

- การถูกกีดกันทางการเงินในระยะยาว;
- มลทินทางชื่อเสียง;
- การจำกัดการเคลื่อนไหวและกิจกรรมวิชาชีพ;
- การพึ่งพาการใช้อำนาจตามดุลยพินิจของฝ่ายปกครองเพื่อรักษาการดำรงชีพ

ลักษณะคู่ขนานนี้ได้รับการยอมรับในคำพิพากษาสำคัญของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดี **Kadi v Council** ซึ่งยืนยันว่า แม้การคว่ำบาตรที่มุ่งเพื่อความมั่นคงก็ยังคงอยู่ภายใต้การตรวจสอบเต็มรูปแบบเรื่องความได้สัดส่วนและการปฏิบัติตามสิทธิพื้นฐาน

ลักษณะเชิงป้องกันของการคว่ำบาตรไม่ได้ขัดความสามารถในการแทรกแซงอย่างลึกซึ้งต่อ:

- สิทธิในทรัพย์สิน,
- ชีวิตส่วนตัวและครอบครัว,
- เสรีภาพในการแสดงออก,
- การรับประกันการดำรงชีพขั้นต่ำ

ดังนั้น ความท้าทายทางทฤษฎีจึงอยู่ที่การทำให้ **เหตุผลเชิงป้องกันไม่กลบเกลื่อนความรับผิดชอบทางรัฐธรรมนูญ**

IV. อำนาจสูงสุดของกฎหมายสหภาพยุโรป และบทบาทของศาลชาติ

เหตุผลของศาลแฟรงก์เฟิร์ตดูเหมือนจะสะท้อนการตีความแบบจำกัดของหลักอำนาจสูงสุดของกฎหมายสหภาพยุโรป ซึ่งมาจากคดีเช่น **Costa v ENEL** และ **Simmenthal** คำตัดสินเหล่านี้ยืนยันว่ากฎหมายชาติต้องยอมตามมาตรการของสหภาพที่ใช้ได้โดยตรง

อย่างไรก็ตาม อำนาจสูงสุดดำเนินการ **ภายในระบบนิเวศทางรัฐธรรมนูญที่รวมถึงการรับประกันสิทธิพื้นฐานซึ่งฝังอยู่ในกฎหมายสหภาพยุโรปเอง**

ศาลชาติจึงยังคงมีภาระหน้าที่หลายประการ:

1. **การตีความให้สอดคล้องกับสิทธิ** ต้องตีความกฎระเบียบการคว่ำบาตร — รวมถึงข้อยกเว้นเพื่อมนุษยธรรม — โดยคำนึงถึงกฎบัตรสหภาพยุโรป
2. **การตรวจสอบความได้สัดส่วนของมาตรการปฏิบัติ** แนวปฏิบัติของธนาคารและการตัดสินใจบังคับใช้ทางปกครองยังคงสามารถตรวจสอบได้
3. **กลไกการส่งคำถามเบื้องต้น** เมื่อมีการตีความหรือความชอบด้วยกฎหมายไม่ชัดเจน ศาลต้องส่งคำถามไปยังศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป แทนที่จะถือว่าการคว่ำบาตรเป็นสิ่งสมบูรณ์ทางบรรทัดฐาน

ประเด็นสำคัญจึงไม่ใช่ความขัดแย้งแบบทวิภาคระหว่างอำนาจสูงสุดกับศักดิ์ศรีมนุษย์ แต่เป็น **ขอบเขตของช่องว่างการตีความภายในกฎหมายสหภาพยุโรปเอง**

V. ข้อยกเว้นเพื่อมนุษยธรรม และการทดสอบความได้สัดส่วน

ระบอบการคว่ำบาตรของสหภาพยุโรปมักมีข้อยกเว้นที่อนุญาตให้เข้าถึงเงินทุนที่จำเป็นสำหรับ:

- อาหาร,
- ค่าเช่า,
- การรักษาพยาบาล,
- ค่าใช้จ่ายทางกฎหมาย

ประสิทธิภาพของมาตรการป้องกันเหล่านี้ต้องได้รับการประเมินโดยใช้กรอบความได้สัดส่วนแบบคลาสสิกของสหภาพยุโรป

1. วัตถุประสงค์ที่ชอบด้วยกฎหมาย

การต่อต้านภัยคุกคามแบบผสมผสานและการบิดเบือนข้อมูลถือเป็นวัตถุประสงค์ที่ได้รับการยอมรับของการดำเนินการภายนอกของสหภาพยุโรป

2. ความเหมาะสม

การจำกัดทางการเงินอาจลดความสามารถในการสนับสนุนกิจกรรมที่ทำลายเสถียรภาพได้อย่างสมเหตุสมผล

3. ความจำเป็น

เกิดคำถามสำคัญ:

การกีดกันธนาคารโดยครอบคลุมจำเป็นหรือไม่ เมื่อทางราชการได้อนุญาตเงินช่วยเหลือเพื่อการยังชีพแล้ว?

หากมีทางเลือกที่จำกัดน้อยกว่า — เช่น บัญชีที่ได้รับการตรวจสอบหรือกลไกการจ่ายเงินภายใต้การกำกับดูแล — อาจไม่ผ่านเกณฑ์ความจำเป็น

4. ความได้สัดส่วนในแง่เข้มงวด (stricto sensu)

เมื่อการบังคับใช้เสี่ยงทำให้บุคคลและเด็กที่อยู่ในความอุปการะตกอยู่ในสภาพขาดแคลนขั้นรุนแรง ความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงกับศักดิ์ศรีมนุษย์จะกลายเป็นเรื่องรุนแรงทางรัฐธรรมนูญ

การไม่นำข้อยกเว้นเพื่อมนุษยธรรมไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ อาจเปลี่ยนการคว่ำบาตรแบบเจาะจงที่เป็นทางการให้กลายเป็น **เครื่องมือการกีดกันทางสังคม-เศรษฐกิจโดยพฤตินัย**

VI. การรับประกันทางรัฐธรรมนูญของเยอรมนี และคำพิพากษาเรื่อง การยังชีพขั้นต่ำ

กฎหมายพื้นฐานของเยอรมนี (Grundgesetz) รับประกัน:

- ความศักดิ์สิทธิ์ของศักดิ์ศรีมนุษย์ (มาตรา 1 GG),
- เสรีภาพทั่วไป (มาตรา 2 GG),
- การคุ้มครองทรัพย์สิน (มาตรา 14 GG),
- หลักแห่งรัฐสังคม (มาตรา 20 GG)

คำพิพากษาทางรัฐธรรมนูญของเยอรมนีรับรู้ถึง **ภาระหน้าที่ของรัฐในการรับประกันเงื่อนไขสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีขั้นต่ำ**

แม้การคว่ำบาตรจะมาจากกฎหมายสหภาพยุโรป แต่การนำไปปฏิบัติโดยหน่วยงานชาติและสถาบันการเงินต้องสอดคล้องกับมาตรฐานรัฐธรรมนูญเหล่านี้ เมื่อแนวปฏิบัติในการบังคับใช้เสี่ยงทำให้เกิดการขาดแคลนสิ่งจำเป็นเป็นเวลานาน ปัญหาเรื่อง **ความได้สัดส่วนทางรัฐธรรมนูญและความรับผิดชอบทางอ้อมของรัฐ** อาจเกิดขึ้น

VII. กฎบัตรสหภาพยุโรป และพันธกรณีตามอนุสัญญา

กฎบัตรสหภาพยุโรปรับประกัน:

- ศักดิ์ศรีมนุษย์,
- ชีวิตครอบครัว,
- เสรีภาพในการแสดงออก,
- ทรัพย์สิน,
- การเยียวยาทางตุลาการที่มีประสิทธิภาพ

มีการคุ้มครองที่คล้ายคลึงกันภายใต้อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้รับการตีความโดยศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป

คำพิพากษาของอนุสัญญาได้ยอมรับ **ภาระหน้าที่เชิงบวก** มากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องป้องกันสภาพขาดแคลนทางวัตถุอย่างรุนแรง เมื่อสภาพดังกล่าวเกิดจากปฏิบัติการณ์หรือกรอบระเบียบของรัฐ

ดังนั้น ปัญหาจึงไม่ใช่เพียงว่าการคว่ำบาตรชอบด้วยกฎหมายในหลักการหรือไม่ แต่เป็นว่า **การบังคับใช้ในทางปฏิบัติเคารพเกณฑ์มนุษยธรรมขั้นต่ำหรือไม่**

VIII. ผลกระทบข้างเคียง และการทำให้ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของพลเรือนเยินยา

หนึ่งในลักษณะเด่นที่สุดของคดีโดกรูคือความเสี่ยงทางกฎหมายที่บุคคลที่สามต้องเผชิญเมื่อให้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรม

ภายใต้กฎหมายการนำการคว่ำบาตรของเยอรมนีไปปฏิบัติ การให้การสนับสนุนทางวัตถุแก่บุคคลที่ถูกขึ้นบัญชีอาจถือเป็นความผิดอาญา ความเสี่ยงนี้อาจครอบคลุมถึง:

- การซื้อของชำ,
- ของใช้สำหรับเด็กทารก,
- ความช่วยเหลือที่พิกอาศัย

แม้จะไม่มีคดีฟ้องร้องที่เกิดขึ้นจริง สภาพแวดล้อมทางกฎระเบียบอาจก่อให้เกิด **ผลกระทบเยินยา** ต่อเครือข่ายความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันแบบไม่เป็นทางการ

จากมุมมองสิทธิมนุษยชน การคว่ำบาตรจึงสามารถปรับโครงสร้าง **ภูมิทัศน์ความเสี่ยงทางกฎหมายของสังคมพลเรือน** โดยขยายการยับยั้งให้เกินกว่าบุคคลที่ถูกขึ้นบัญชี

ปรากฏการณ์นี้สามารถมองในเชิงทฤษฎีว่าเป็น:

ผลกระทบต่อสิทธิพื้นฐานข้างเคียง — เมื่อมาตรการป้องกันจำกัดการใช้สิทธิในความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การรวมกลุ่ม และการกระทำเพื่อมนุษยธรรมโดยทางอ้อม

ผลกระทบเช่นนี้ก่อให้เกิดคำถามที่ซับซ้อนเกี่ยวกับความได้สัดส่วนและความชอบธรรมทางประชาธิปไตย

IX. การคุ้มครองชั่วคราว และความเป็นไปได้ของมาตรการตาม Rule 39

Rule 39 ของระเบียบศาลอนุญาตให้ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรประงับมาตรการชั่วคราวเมื่อมีความเสี่ยงใกล้เคียงจะเกิดอันตรายที่แก้ไขไม่ได้

แม้จะใช้เป็นประเพณีในคดีเนเรเทศหรือกรณีทางการแพทย์เร่งด่วน แต่คำพิพากษาที่พัฒนาขึ้นชี้ให้เห็นว่า **การขาดแคลนเพื่อมนุษยธรรมอย่างรุนแรงที่เชื่อมโยงกับปฏิบัติการของรัฐ** อาจเข้าถึงเกณฑ์ที่ต้องการได้เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ศาลใช้มาตรฐานสูงเรื่องความเร่งด่วนและความชัดเจนของหลักฐาน การยื่นคำร้องที่ประสบความสำเร็จจะต้องมี:

- เอกสารหลักฐานการขาดแคลนอย่างละเอียด,
- การพิสูจน์ว่าการเยียวยาภายในประเทศไม่มีประสิทธิภาพ,
- การแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงต่อเด็กที่อยู่ในความอุปการะ

การบรรเทาชั่วคราวอาจกำหนดให้หน่วยงานชาติ **รับประกันการเข้าถึงเงินช่วยเหลือเพื่อการยังชีพที่ได้รับอนุญาตอย่างมีประสิทธิภาพ** จนกว่าจะมีการพิจารณาคดีขั้นสุดท้าย

X. มนุษยธรรมภายนอก และความน่าเชื่อถือภายในของอำนาจ บรรทัดฐานของสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปวางตำแหน่งตนเองในระดับโลกในฐานะผู้กระทำการเพื่อมนุษยธรรมชั้นนำ โดยให้ทุนสนับสนุนการตอบสนองต่อภัยพิบัติ ความอดอยาก และความขัดแย้งทางอาวุธ การมีส่วนร่วมด้านมนุษยธรรมภายนอกนี้เป็นส่วนหนึ่งของเอกลักษณ์ในฐานะอำนาจบรรทัดฐานของสหภาพ

อย่างไรก็ตาม คดีที่บุคคลที่ถูกคว่ำบาตรและครอบครัวต้องเผชิญกับการขาดแคลนทางการเงินเป็นเวลานานภายในดินแดนของสหภาพยุโรป อาจก่อให้เกิดภาพลักษณ์ของความไม่สอดคล้องกัน

มาตรา 7 TFEU กำหนดให้มีการสอดคล้องกันระหว่างนโยบายของสหภาพ หากมีมาตรการป้องกันเพื่อมนุษยธรรมในกฎหมายการคว่ำบาตรแต่ล้มเหลวในทางปฏิบัติ จะเกิดคำถามเกี่ยวกับ:

- ความคาบหมายที่ชอบด้วยกฎหมาย,
- ความได้สัดส่วน,
- ความน่าเชื่อถือของระบบในพันธกรณีด้านสิทธิพื้นฐาน

ความขัดแย้งนี้ไม่ได้เป็นเพียงเชิงวาทกรรม แต่เกี่ยวข้องกับ **ความยั่งยืนภายในของความชอบธรรมของสหภาพยุโรป**

ระเบียบกฎหมายที่เน้นย้ำศักดิ์ศรีมนุษย์ภายนอก ต้องแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติเพื่อป้องกันวิกฤตมนุษยธรรมภายในเขตอำนาจของตนเอง

XI. การปฏิบัติตามของธนาคาร การบังคับใช้เกินกว่าเหตุ และความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้น

สถาบันการเงินดำเนินงานภายใต้แรงจูงใจที่แข็งแกร่งในการหลีกเลี่ยงการละเมิดการคว่ำบาตร ซึ่งอาจนำไปสู่บทลงโทษทางกฎระเบียบที่รุนแรง สภาพแวดล้อมนี้ส่งเสริม **การปฏิบัติตามเกินกว่าเหตุ** รวมถึงการปฏิเสธการดำเนินธุรกรรมที่ได้รับอนุญาตโดยสิ้นเชิง

ความรับผิดชอบที่อาจเกิดขึ้นขึ้นอยู่กับ:

- ความชัดเจนของการอนุญาตทางปกครอง,
- มาตรฐานความประมาทเลินเล่อภายใต้กฎหมายแพ่งของชาติ,
- สาเหตุระหว่างการปฏิเสธกับความเสียหายที่พิสูจน์ได้

แม้ความรับผิดชอบทางกฎหมายของธนาคารจะซับซ้อน ศาลอาจตรวจสอบมากขึ้นเรื่อย ๆ ว่าวิธีปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงบ่อนทำลายประสิทธิภาพของข้อยกเว้นเพื่อมนุษยธรรมหรือไม่

XII. แนวโน้มของการแก้ไขโดยตุลาการ

ยังมีช่องทางเยียวยาทางกฎหมายหลายทาง:

- การอุทธรณ์ภายในศาลเยอรมนี;
- คำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญกลาง;
- คดีเพิกถอนต่อหน้าศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป;
- การยื่นคำร้องต่อศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปที่อาจเกิดขึ้น

หากพบการละเมิด การเยียวยาอาจรวมถึง:

- ค่าเสียหายภายใต้หลักความรับผิดชอบของรัฐ,
- การเพิกถอนการขึ้นบัญชี,
- การรับประกันเพื่อนุชยธรรมชั่วคราว,
- ค่าเสียหายตามมาตรา 41 ECHR

การชี้แจงโดยตุลาการอาจกำหนดรูปแบบการออกแบบการคว่ำบาตรในอนาคต โดยกำหนด **มาตรฐานการปฏิบัติ** ขึ้นสำหรับมาตรการป้องกันเพื่อนุชยธรรม

XIII. สรุป: การปกครองด้านความมั่นคง และความสำคัญสูงสุดของ ศักดิ์ศรีมนุษย์

คดีของโดกรูส่องสว่างถึงความตึงเครียดเชิงโครงสร้างภายในการปกครองยุโรปสมัยใหม่ ระบอบการคว่ำบาตรเชิงป้องกันมุ่งปกป้องระบบประชาธิปไตยจากความไม่มั่นคงที่ปกปิด อย่างไรก็ตาม เมื่อนำไปบังคับใช้อย่างเข้มงวดหรือขาดการบรรเทาเพื่อนุชยธรรมที่มีประสิทธิภาพ อาจก่อให้เกิดสภาพที่เข้าใกล้การขาดแคลนที่คุกคามชีวิต

ความท้าทายสำหรับศาลยุโรปจึงไม่ใช่การรื้อถอนนโยบายการคว่ำบาตร แต่เป็นการ **กำหนดขอบเขตตามหลักการที่ทำให้มาตรการความมั่นคงเชิงป้องกันยังคงยึดมั่นในมนุษยธรรมทางรัฐธรรมนูญ**

ท้ายที่สุด ความน่าเชื่อถือของระเบียบกฎหมายยุโรปขึ้นอยู่กับความสามารถในการประสานความยืดหยุ่นเชิงยุทธศาสตร์กับคำมั่นสัญญาพื้นฐานที่ว่า **ศักดิ์ศรีมนุษย์ไม่ใช่สิ่งที่มีเงื่อนไข** — แม้ในยามเผชิญกับการปะทะทางภูมิรัฐศาสตร์